

» justus Judex (a). » Reddet meritum qui fecit merita, et factus est Apostolus qui non erat dignus, et non coronabitur nisi dignus. Ibi enim quando accepit gratiam ut non debitam, « Non sum, inquit, dignus¹ vocari Apostolus, sed » gratia Dei sum id quod sum (b); » modo autem debitum exigit²: « Bonum certamen certavi, cursum consummavi, » fidem servavi, de cætero reposita est mihi corona justitiæ (c). » Debitum mihi; ut scias quod debitum: « Quam reddet mihi Dominus; » non dixit, Dat mihi, aut, Donat mihi, sed « Reddet mihi Dominus in illa die » justus Judex (d). » Misericors donavit mihi, justus reddet mihi.

IV. Video, beate Paule, quibus corona debetur meritis tuis³; sed respiciens quod fuisti, agnosce; Dei dona sunt ipsa merita tua. Dixisti: « Gratias Deo qui dat nobis » victoriam per Dominum nostrum Jesum Christum (e). » Bonum certamen certavi (f); sed miserentis est Dei (g). » Dixisti: « Fidem servavi (h), » sed tu ipse dixisti: « Misericordiam consecutus sum, ut fidelis essem (i). » Videmus ergo Dei dona esse merita tua, et ideo gaudemus de corona tua.

(a) 2 Tim. iv, 6, 7, 8. — (b) 1 Cor. xv, 10. — (c) 2 Tim. iv, 7, 8. — (d) Ibid. — (e) 1 Cor. xv, 57. — (f) 2 Tim. iv, 7. — (g) Rom. ix, 16. — (h) 2 Tim. iv, 7. — (i) 1 Tim. i, 13, 14.

¹ In Cod. non legitur *dignus*. — ² Vide Serm. cccxix, n. 6. — ³ Cod. male *corona debetur merita sua*.

SERMO LIII.

De Conversione sancti Pauli V.

Sermo, qui sequitur, jam cum quibusdam discriminibus stampatus est in Appendice Maur. cum numero cciv. Maurinorum judicio sancto Doctori abjudicatur 1º quia in uno veteri Codice sancto Leoni tribuitur; 2º quia horum Doctorum eruditione et gravitate indignus est; 3º quia nonnulla habet Sermonis alicujus subsequenti. Rationes illæ infimæ videntur et invalidæ: 1º quidem unus Codex nomen habet sancti Leonis, sed præter alios, quos legerant Maurini, cum titulo sancti Augustini, titulum hunc expresse reperire est in nostro Codice, nempe cXLVI, fol. 225. Quid faciet unus contra multos? 2º Nihil in Sermone Maurinorum abjectum et sancto Doctore indignum occurrit præter exordium; exordium autem, quod non legitur in Codice nostro evidentissime adventitium est, et male ab ignaro amanuensi superadditum; reliqua autem magnam eloquentiam sapiunt, ut patebit omni legenti; 3º Sermo sequens in Editis ex plurimis diversorum Sermonum fragmentis coalescit, unde non mirum est in eo plures hujus veri Sermonis sententias reperiri. Non remanet igitur dubitandi locus quin Sermo iste ad sanctum Augustinum pertineat; unde hunc emendatum hic repræsentamus. Ponatur post præcedentem cum numero de Conversione sancti Pauli VII.

SYNOPSIS.

I. Mirabilis Dei gratia in conversione sancti Pauli. II. Mirabiles in sancto Paulo conversionis effectus. III. Conclusio.

I. SICUT in lectione Actuum Apostolorum, cum recitaretur, audivimus, beatissimus Paulus cœlesti voce prostratus est¹. Dum furit Paulus² in lupina rabie exortus³, dum quærit discerpere, aut vexare gregem, audivit altisonam vocem: « Saule, Saule, quid me persequeris (a)? » Quid frustra insanisti contra nomen meum, et occidisti Martyrem meum? Olim quidem debui perdere te, sed Stephanus meus oravit pro te. Et ille: « Quis es, Domine? » Et Dominus ad illum: « Ego sum⁴ » Jesus Nazarenus quem tu persequeris (b). » Caput de cœlo pro membro⁵ clamat. Inquietatur corpus, et de cœlo intonat Christus. « Saule, inquit, Saule, quid me persequeris? » Quid est quod rugientis poli⁶ mugit arcanum, et contra sævitiam Pauli militia conqueritur cœli, nisi (ut) qui non crediderat resurrectioni, saltem crederet in cœlo sedenti? nam dicitur Ananiæ: Accede ad eum, et signa eum caractere meo⁷. Et ille: « Domine,

(a) Act. ix, 4. — (b) Ibid., 5.

¹ In Sermone clxxxix, n. i. *Voce de cœlo prostratus est*. Et in alio Sermone de Apostolo Paulo in conversione cujusdam Fausti Pagani, tom. v, Maur. part. 2, p. 1518. *Et ipsi enim quædam necessitas impacta est: cœlesti voce prostratus est: ut lumen haberet, lumen perdidit*. Et Serm. cccxix, n. 6. *Prosternitur persecutor, erigitur prædicator*. — ² Cod. male fuerat. Edit. habet *dum furit ad caulas*. — ³ Edit. *dum exosum sibi nomen innocentis agni persequitur*. — ⁴ Edit. *inquit*. — ⁵ Cod. male membrum. Edit. *clamat pro membris*. — ⁶ Sic Edit. Cod. male. *Quid est quod negante populo mugit arcanum, contra, etc.*; et postea, *qui non crediderat resurrectionem, crederet in cœlo sedentem*. — ⁷ Edit. *Multa enim patietur pro nomine meo*.

» audivi de viro hoc, multa mala fecisse Sanctis tuis (a). » Ait illi Dominus: « Vade, quoniam vas electionis est » mihi (b). » O beate Anania, merito in timore te dares¹, si forte non esset cui militares². Ideo prosternitur superbia, ut erigatur³ sanctitas. Venit ergo Ananias, baptizavit Saulum, et fecit Paulum; baptizavit lupum, et fecit agnum, et cœpimus habere prædicatorem, quem habuimus persecutorem⁴.

II. Denique cœpit prædicare Christum, cui antea resistebat; paratus pati pro eo contra quem ante⁵ pugnat: pati⁶ Paulus, quod fecerat Saulus. Saulus lapidavit, Paulus lapidatus est; Saulus Christianos⁷ virgis affecit, Paulus pro Christo « quinquies quadragenas una minus » accepit (c); » Saulus persecutus est Ecclesiam Dei, Paulus sporta submissus est⁸; Saulus vinxit, Paulus vincitus est; et dum Saulus⁹ quærit minuere numerum Christianorum, et jam¹⁰ ipse accessit¹¹ ad numerum confessorum; et dum infert aliis necem, suscepit ipse pro Christo¹² mortem; dum intrat lupus rapax in stabula pecudis, et ipse factus est ovis.

III. Itaque quis jam desperet de magnitudine criminis, aut de humilitate generis? Nam beatissimum Petrum piscatorem modo genibus provolutus adorat excellentia imperatorum; immanem credentium persecutorem Paulum veneratur Gentium multitudo credentium; per Dominum nostrum Jesum Christum qui cum Patre et Spiritu sancto vivit et regnat in sæcula sæculorum. Amen¹³.

(a) Act. ix, 13. — (b) Ibid., 15. — (c) 2 Cor. xi, 14.

¹ Edit. *in timore trepidares*. — ² Edit. *si fortis manu non esset*. — ³ Cod. male *eligatur*. — ⁴ *Quem habuimus persecutorem*; hæc verba desunt in Cod. — ⁵ Edit. *antea*. — ⁶ Edit. *patitur*. — ⁷ Cod. male *christianis*. — ⁸ Edit. *submissus est in sporta*. — ⁹ Edit. *sæviens*. — ¹⁰ Edit. *etiam*. — ¹¹ Cod. male *accersit*. — ¹² Cod. male *pro eo*. — ¹³ Finis in Codice multum truncatus reperitur. — Cod. male *hominum* xi. 103 i (b).

SERMO LIV.

De sancto Paulo apostolo.

Sermo hic perfectissimus eruitur ex Cod. xi, fol. 92. Memoratur etiam in Bibl. Laurent. tom. 1, fol. 49, Cod. ix. Nomen sancti Augustini præfert, ideoque illi non videtur denegandus, quamvis non occurrant sententiæ adversantes, sicut beato Doctori solemne est. Ponatur post præcedentem.

SYNOPSIS.

I. De sancto Paulo agendum, utpote exemplo zeli animarum. II. Pauli encomium. III. Paulus omnibus prædicans. IV. Paulus non vivens nisi fratribus et Christo.

I. Si penitus effugere maculam, Fratres dilectissimi, voluerimus, Petri fortasse vel Pauli sequenda sit doctrina, qui cum verbi et sapientiæ et gubernationis gratiam percipere a Christo meruissent, omnibus tamen « Omnia » facti sunt, ut omnes lucrifacerent (a) : » nobis vero satis est, si vel gubernari nos recte patiamur, et regi ab his quibus regendi gratia gubernandique concessa est. Verum quoniam Pauli et cæterorum similium ejus fecimus mentionem, omittentes, si videtur, cæteros omnes qui vel per legislationem, vel per prophetiam, vel per militiæ magisterium, vel per aliquam hujuscemodi procuratio-

(a) 1 Cor. ix, 22.

nem populis profuerunt : (sic Moyses, vel Aaron, vel Jesus, aut Elias, vel Elisæus, omnesque Judices, Samuël quoque et David, et multitudo cætera Prophetarum;) Joannem etiam Baptistam, sed et duodecim Discipulos Domini, atque eos qui vel cum ipsis vel per ipsos cum labore multo et sudore populis profuerunt temporibus suis singuli, omnes hos interim nunc omittentes, Paulum solum adhibemus ad attestationem verbi nostri, et in ipso ac per ipsum considerabimus quid et quantum sit cura ac diligentia animarum; vel si parum operis et prudentiæ requirit, aut parum consilii laborisque deposcit.

II. Videamus ergo quid Paulus dicit de Paulo, et ex ipso quid istud sit negotii, de quo agitur, addiscamus. Mitto enumerare « Labores et vigiliis in siti et fame, mi- » serias toleratas in frigore et nuditate. » Omitto illos extrinsecus insidiantes et intrinsecus resistentes. Omitto persecutiones, Judaïca consilia, carceres, vincula, accusatores, judicia, quotidianas et momentaneas mortes, « quod in sporta per murum dimissus est, quod » lapidatus est, quod virgis cæsus est. » Omitto circuitus orbis terræ, « pericula in mari, pericula in ter- » ris, diei ac noctis, profundum naufragium, pericula » fluminum, pericula latronum, pericula ex genere, » pericula in falsis fratribus (a); » manuum labore victum quæsitum (b); quod¹ sine sumptu Evangelium prædicabat (c), quod « theatrum factum est et homini- » bus² et Angelis (d) » is qui medius Dei et hominum consistebat, pro omnibus quidem agones et certamina sustinens, Deo substantia populum comparans et acquirens. Præter hæc ergo omnia, quis digne exponere valeat

(a) 2 Cor. xi, 26, 28. — (b) 1 Cor. iv, 12. — (c) Id. ix, 18. — (d) Id. iv, 9.

¹ Quod in Cod. desideratur. — ² Cod. male hominum.

quotidianam per singula providentiam, et sollicitudinem omnium Ecclesiarum (a). Erga omnes misericors, erga omnes fraterno distentus affectu. Offendiculum quis patiebatur, et Paulus infirmabatur; scandalizabatur alius, et Paulus urebatur (b).

III. Sed docendi enumerem studium ac laborem, figurarum varietatem? sed lenitatem dicam et iterum austeritatem, aut ex utroque temperamentum, ut neque multa asperitate exulceraret, neque nimia benignitate resolveret? Leges dat servis et dominis (c), principibus et subjectis (d), viris et mulieribus (e), parentibus et liberis (f), nuptis et innuptis (g), continentibus et luxuriosis (h), sapientibus et insipientibus (i), circumcisioni et præputio (j), Ecclesiæ et sæculo (k), viduis et virginibus (l), spiritui et carni (m). Pro aliis quidem lætatur et gratias agit (n); alios vero castigat et corripit (o); alios « Gaudium et coronam » nominat (p); alios vero stultitiæ notat (q); cum aliis quidem « bene currentibus » currit (r), alios autem male currentes refrenat et revocat (s); nunc separat de Ecclesia, nunc recipit, et confirmat charitatem (t); nunc luget aliquos, nunc lætificatur ex aliis (u); nunc lacte potat, nunc mysteria revelat (v); nunc se dejicit et exæquat humilibus, nunc secum erigit humiles et exaltat (x); nunc apponit spiritum mansuetudinis, nunc superbis et arrogantibus apostolicæ potestatis virgam minatur (y);

(a) 2 Cor. xi, 28. — (b) Ibid., 29. — (c) Ephes. vi, 5, 9. — (d) Tit. iii, 1. 1 Tim. xvi, 18. — (e) Ephes. v, 22, 33. — (f) Id. vi, 1, 4. — (g) 1 Cor. vii, 25, 35. — (h) Gal. v, 19. — (i) Rom. i, 14, etc. — (j) Rom. a cap. ii ad cap. v. — (k) Epist. ad Tim., ad Tit., ad Cor., ad Hebr. — (l) 1 Tim. v, 5, 16. — (m) Rom. viii. — (n) Ephes. i, 16. Philip. i, 3, etc. — (o) 1 Cor. v. — (p) Philip. iv. 1. — (q) Gal. iii, 3. — (r) Id. v, 5. — (s) 1 Cor. ix, 24. — (t) Id. v, 5; 2 Cor. ii, 7. — (u) 1 Cor. xii, 21; Philip. ii, 17. — (v) 1 Cor. iii, 2; xv, 51. — (x) Id. xv, 9; 2 Cor. xi et xii. — (y) In utraque ad Cor.

nunc erigitur adversum erectos, nunc efficitur discipulis tanquam « Si nutrix foveat parvulos suos (a). » Nunc « Apostolorum est omnium minimus, » nunc « docu- » mentum sui » pollicetur « per eum qui in se loquitur » Christus (b); » nunc « resolvi desiderat, et esse cum » Christo, » nunc « permanere in carne propter eos » qui indigent, necessarium probat (c). « Non » enim « quærit » quæ sua sunt, sed quærit quæ » filiorum sunt eorum quos in Christo « per Evangelium genuit (d). » Quod utique singulariter observandum est iis qui spiritualibus populis præsent, ut in omnibus quæ sua sunt negligant et contemnant pro utilitate cæterorum.

IV. « Glorietur » ergo Paulus¹, sed « in infirmitatibus (e), » ac tribulationibus suis, et velut quodam monili mortificatione Christi adornatur. Excelsior est super omne quod carnale est; exultat in spiritualibus et gloriatur, et cum non sit « imperitus in scientia (f), » tamen « per speculum et in ænigmate videre (g) » se dicit. Confidit Spiritui, et tamen corpus affligit (h), velut clandestinum adversarium destruens; quid nos edocens per hæc, et quid erudiens? nisi nihil ex iis quæ deorsum sunt præsumere, neque inflari per scientiam, neque carnem adversus spiritum erigere. Pugnat ergo ille pro omnibus; orat pro omnibus; zelatur omnes; Dei zelo accenditur pro omnibus; et inflammatur pro iis qui extra legem sunt, pro iis qui in lege sunt. Magister Gentilium, Judæorum advocatus, pro quibus etiam audent aliquid ultra quam fas est (i), pro fratribus scilicet secundum carnem; ut et ego audeam simile aliquid dicere, ultra mandatum Dei

(a) 1 Thess. ii, 7. — (b) 1 Cor. xv, 9; 2 Cor. xii, 7. — (c) Philip. i, 23, 24. — (d) 2 Cor. xii, 14; 1 Cor. iv, 15. — (e) 2 Cor. xii, 9. — (f) Id. xi, 6. — (g) 1 Cor. xiii, 12. — (h) Id. ix, 27. — (i) 2 Cor. xi, 21.

¹ Cod. male *populus*.

nititur: nam proximos suos non sicut se, sed plus quam se diligit. Denique se etiam abjecto, illos pro se introduci orat ad Christum (a). O singularem mentis magnificentiam! o coelestem Spiritus calorem! Imitatur et in hoc Christum, qui « Factus est pro nobis maledictum (b), » qui « Infirmittates nostras tulit, et languores nostros portavit (c): » et elegit, ut ita dicam, extra pietatem fieri pro pietate, dum « Anathema esse a Christo (d) » patitur, tantum ut illi salvi fiant. Et quid dicam per singula? « Vitavit non sibi, sed Christo (e), » et prædicationi verbi. « Mundum sibi crucifixum et se mundo (f), » omnia parva dicit et exigua pro desiderio Christi: etiamsi ab Jerusalem in circuitu usque ad « Illyricum repleat » Evangelium (g); » etiamsi usque ad tertium cælum raptus ascendat; etiamsi in paradysum deducatur, et ibi « Audiat verba quæ non licet hominibus loqui (h); » in his omnibus « non gloriatur nisi in infirmitatibus suis (i). » Sed hæc Paulus, et si qui forte sunt in spiritu similes ei.

SERMO LV.

In Natali Joannis Baptistæ I.

Legitur in Cod. Cass. XII, fol. 226. Vox metatoris videretur illum assignare sancto Chrysologo, aut sancto Chrysostomo; cum autem nomen beati Doctoris habeat, illi hunc factum abnegare non audemus. Ponatur post Sermonem CCXCIII, cum numero in Natali Joannis Baptistæ VIII.

(a) Rom. ix, 3. — (b) Gal. iii, 13. — (c) Isai. liii, 4. — (d) Gal. iii, 13. — (e) Id. ii, 20. — (f) Id. vi, 14. — (g) Rom. xv, 19. — (h) 2 Cor. xii, 2, 4. — (i) Ibid. 5.

SYNOPSIS.

I. Christus non obstante mundi principe in mundum venit. II. Venienti Christo Joannes præcursor. III. Joannes fœminæ impudicæ venundatur. IV. Nativitatis S. Joannis Baptistæ miraculum. V. In ejus Nativitate gaudendum.

I. Rex noster de Virgine nasciturus fortissimum ante se præmiserat exercitum Prophetarum, ut mundus dudum principis sui edictis adversus, tandem Deo colla submitteret, et adventum imminentis judicis formidaret. Sed desperatio sumpsit audaciam, et contra Deum mortalitas rebelles animos extulit, quasi sine iudice pugnaret¹, et auctori suo nec reconciliari cuperet, nec iussa obsequia redimeret; sed per secretas cœli vias et occultas arcani consilii regiones Christus ad patriam sæculi repente venturus, spretis optimatibus tantis (descendit)².

II. Joannem hodie jussit præcedere metatorem³, ut tanto regi universæ nationes ac populi animarum hospitia præpararent. Audi coelestem vocem, terribilemque regis magni præconem, quemadmodum tuba canat, aut quales et quantos impetus fistula regalis effundat: « Ego sum, inquit, vox » clamantis in eremo: Parate viam Domino, rectas facite » semitas Dei nostri. Omnis vallis implebitur et omnis » mons et collis humiliabitur, et erunt quæ prava in di- » recta et quæ aspera in vias planas, et apparebit honor

¹ Cod. male *pugnatur*. — ² Desideratur in Cod: vox *descendit*, aut alia similis necessario supplenda. — ³ De hujusmodi verbo *metatorem* usus est S. Chrysologus in Serm. cxxvii; videsis Bibl. Patrum, tom. viii, fol. 946. Vide etiam notas appositas Serm. ejusdem, fol. 139. Quin et in operibus sancti Chrysostomi ex variis in Mattheum Homil. xv, Joannes vocatur *metator Christi*. Vide Serm. cclxxxviii nostri Augustini.

» Domini, et videbit omnis caro salutare Domini Dei nos-
 » tri (a). » Jam hodie Christus erat in utero, sed latebat; jam nunc beata Maria inter puros roseosque viscerum¹ sinus membra invisae tanti regis² paritura fovebat. Sed Vox primo nascitur, ut Verbum continuo subsequatur³. Convenit ergo Joannes sæculo, instat, clamat, urget terram: « Parate, inquit, viam Domino, rectas facite semitas Dei » nostri. » Auferte, inquit, de cordibus pravitatem, distortam perfidiam corrigite, anfractuosos colles nequitiae erroresque vagos, simplicitatis ac fidei operibus complanate. Adest Deus, imminet Christus; suscipite præsentem, quem contempsistis absentem. Ultra Deus venit offensus, cum desiderat esse placatus.

III. Sed humanum genus crudelibus animis ac torvo contempsit vultu Præconem usque adeo, ut sanguinem justi Joannis Herodias, impudicis rotata flexibus⁴, mercaretur, et de innocentia piissimi Præcursoris libido secum furorque certarent⁵, ut saltantis puellæ gressibus delicatis regis inflammata cupido⁶ dum per impuras lasciviæ epulas solvitur, cruorem innocuum captivus Herodes non armato militi, sed impudicæ foeminæ venundaret.

IV. Sed video, Fratres, quod cum de Nativitate beati Joannis loqui debueram, in ejus passione sermo transfundit. Ne partem tamen propositæ rei relinquam intactam, ac ne in longum elongetur disputationis oratio, prænotata potius statim⁷ astringo. Congruit enim cursim breviterque rem propositam sine fastidio definire. Suffecerat

(a) Luc. iii, 4, 6.

¹ Cod. male pueros... viscera sinus. — ² Cod. male, ut videtur, invitatis regis; pro mediocritate nostra correximus. — ³ Vide Sermonem cclxxxviii, n. ii. — ⁴ Cod. male flexibilis. — ⁵ Cod. atque innocentem piissimi Præcursoris libido secum furorque sentirent. Videat lector utrum valeat correctio; meliorem, si possit, inveniat. — ⁶ Vide Sermonem cccvii, n. i. — ⁷ Codex prænotam potestatis astringo.

quidem evangelicæ lectionis prolixitas animos fidelium satiare, sed ne nostrum populo Dei otiosum videatur officium, pro statu summamque, Domino dante, peragemus mysterium, cujus causa proponitur¹. Cum igitur sacerdos pater divinis altaribus tremebundus astaret, sponte Gabriel angelus, æthere reserato, auras sparsit inanes, sequere² retro videndum obtulit titubanti. Moxque jussu regis æterni pavido pectori secretis³ affatibus infert: « Ne » timeas, inquit, Zacharia, ecce exaudita est oratio tua, » et uxor tua Elisabeth pariet tibi filium et vocabis nomen ejus Joannem; hic erit magnus et multi in nati- » tate ejus gaudebunt (a). » Erat autem Zacharias senectute marcidus, genitalibus forte privatus, deficientibus ab ævo⁴ membris invalidus, ac tota pene compage corporis dissolutus⁵; ita erat neglecta conjux, infœcunda sterilisque; convenire impotentes juventutis flore siccato, infirmis actibus, exhausto naturali vigore cessaverant⁶. Igitur pro mira potentia majestatis! excursis⁷ vitæ curricula ad metas mortis senes accedunt; repente prolem in limine mortis generant, quam requirunt. Sed incredulus Zacharias, pondere videlicet judicæ senectutis oppressus, Angelo non credidit, quod audivit. Moxque legatus cœli Gabriel synagogæ incredulæ⁸ sacerdotem justa increpatione corripuit, et vocem illi, quam infidelitas denegabat, abscedit.

V. Implet tamen Divinitas promissa sua, et Joannem

(a) Luc. i, 13, 14.

¹ Cod. sine sensu: Prostrata summamque, Deo dant; peragere mereamur causa propositum. — ² Cod. male seroque. — ³ Cod. male pavido pectori secreto. — ⁴ Cod. a tuo. — ⁵ Cod. male dissolvantur. — ⁶ Hæc phrasîs in Codice prorsus inintelligibilis: Convenerant in possessio juventutis flore siccato in curvis actibus exhausto naturali vigore lassaverat. Lector videat correctionem et judicet. — ⁷ Cod. male pro mira potentia majestatis, exceptis, etc. — ⁸ Cod. male incredulis.

promissum infœcundis visceribus propagavit, qui etiam genitus adventum reverendi iudicis suæ vocis præconio demonstravit. Ecce nunc tempus generationis adest. Nascitur hodie Joannes, sicut promiserat Deus, et patris linguam solvit filius generatus, ut et majestas quod decreverat perficeret, et pater in filii nativitate gauderet. Propterea et in nobis, Fratres, gaudia ista concurrant, ut qui patulis cordibus suscepimus Christum iudicem, læti veneremur natum hodie metatorem. Frequentemus itaque hunc diem non obsceno¹ gentilis more erroris, sed simplici ac digno cultu, christianæ præcipue castitatis. Ne ullum in delubris sertum pendeat, aut insanientibus turbis²... petulantes rotæ concurrant, sed in Sancta sanctorum omnis fidelium numerus devoto conventu florescat.

SERMO LVI.

In Natali Joannis Baptistæ II.

Legitur in Cod. Cass. cxv, fol. 146, cum nomine S. Augustini. Consimile exordium reperitur in Bibl. Medic., tom. 1, fol. 607, inter Sermones sancti Ambrosii; reliqua differunt. Sapit Augustinum, cui tribuitur in nostro Codice. Locus ejus inter Editos post præcedentem cum numero in Natali Joannis Baptistæ IX.

¹ Cod. sine sensu *obsticeno*. — ² Hic legitur prorsus inintelligibiliter: *Plantarum quat zensum*. Non nobis possibile evasit hæc verba explicare.

SYNOPSIS.

I. Pretiosa sancti Joannis Baptistæ Nativitas; Elisabeth fides, Zachariæ dubitatio. II. Elisabeth, per miraculæ, in senectute gravida. III. Joannes ex ventre matris propheta. IV. Joannes ostendit quem Prophetæ prædicaverant.

I. SANCTI Joannis Baptistæ ac Præcursoris christianæ religionis et fidei, Natalis festivitas hodie ubique celebratur, cujus hinc vota persolvimus, dum, nostro studio, ejus memoriam recensemus. Hoc enim prophetica dignitate promeruit, ne laudes ejus sileret ingrata posteritas, cujus Deo dicatur ipsa Nativitas. Nam cum Sanctorum gloriam colimus, non eis aliquod beneficium præstamus, sed nobis maximum lucrum conquirimus. Hic enim, ut dixi, Joannes, Angelo nuntiante, concipitur, et divino præcepto in matris utero foetus signatur, et in Jordanis sacramento Baptista dominicus sublimatur, quoniam Dominus per Angelum deputat filio Præcursores, et Zacharias se confirmat incredulitatis auctorem. Modo, inquam, Elisabeth velut lampada accendatur, et Zacharias sacerdos corripiatur. Elisabeth lumen accipiebat, et Zacharias obmutescibat; illa accendebatur, et Zachariæ silentium imponebatur; Elisabeth fide concipiebat, et Zacharias sine fide obmutescibat, quod tale verbum emisit: « Unde » hoc sciam? inquit; ego sum senex, et uxor mea progreditur in diebus suis (a). » O mysterium in sacerdote! Ipse pro aliis incensum offerebat, et Deum præsentem non agnoscebat. Sentit virtutem, et non accommodat fidem; merito tacet, quia non credit.

II. Repleta igitur Elisabeth pudore, egredi volebat,

(a) Luc. 1, 18.